

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 „ 05 „
Helyben házhöz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 2.

A cseh lázongás.

Az az Ausztria, a kompakt, alkotmányosan kormányzott egységes Ausztria, melylyel 67-ben Magyarország kiegyezett, kimulik lassankint. Felbomlik elemeire, melyekből csak látszólag, csak rövid időre forrt egybe, de melyeket soha sem a belső együtt érzés, csak a külső nyomás tett egységessé. Elpusztul az egyik kiegyező fél, mit csináljunk a kiegyezéssel?

Deák Ferencz árvája, most lett csak igazi árva, mikor maguk az osztrák liberálisok is megvetik, hogy ne is szóljunk a csehek és többi szláv fajok gyűlöletéről, kiknek nyakán valódi iga volt a kiegyezés, biztosítván a német elem számára a hegemoniát.

De hát a nagy tanító mester, a történelem meghallgatása mellett nagyon optimisztikus dolog is volt Ausztriával, mint alkotmányosan kormányzott országgal egyezni ki. Hiszen Ausztriát mindig az események és a körülmények szerint kormányozták, csak is így tarthatta fenn magát, mint névleges egység, gyűlölködő nemzetiségei dacára is. Vajjon el lehet is gondolni, hogy a százados gyűlölet elmulik egy nap alatt s hogy két egyforma nagy nemzetiség közül egyik önkényi türje a másik hegemoniáját maga felett? Pedig ezek nélkül nem sokáig lehet alkotmányosan, — hol az erők szabad versenye kifejlik, — kormányozni Ausztriában.

Különösen az osztrák és cseh elem egymás elleni harca, oly régi keletű, követeléseit mindkettő oly komoly alapra képes fektetni, hogy közöttük csak fegyverszünetről lehet szó, de békéről soha.

Sokszor került már a cseh befolyás felülre Ausztriában, sokszor vissza lett nyomva, de megtörve egyszer sem. Az osztrák forradalom idejében egyenesen a cseh faj volt az a fix pont, mely körül ismét megjegezesedett Ausztria. Teljes volt amaz időben a szétzúllás az osztrák birodalom-ban. Magyarország törvényesen külön vált, az olasz tartományokat győztes forradalom szakította el, a német faj Frankfurt felé nézett, hol a német egység vajudott, porosz fenhatóság égise alatt. Ekkor a cseh nép is megmozdult. A május 15-iki bécsi zavargás nagy-német irányba Prágában csakhamar ellenkező végletet segített uralomra. A cseh klubok magukhoz ragadták a hatalmat és provizórius kormányt állítottak fel Thun gróf beleegyezésével, mely által átdolgozott alkotmány tervezet nem hagyott fenn más egységet Ausztriával, mint a közös uralkodót. Prága utcáin napirinden voltak a zavargások, melyeket Windisch-Grätz hg. el nyom ugyan katonaságával, de érezvén a cseh nép erejét, nem töri össze, hanem maga céljaira használja fel. Kiegyezik a cseh vezető férfiakkal és ezek szívesen járulnak Ausztria alapításához, melyben övék legyen a tulsúly nem csak számban, de hatalomban is. A bécsi udvart pedig az a félelem, hogy a német elem ellenállhatatlanul a nagy németország felé sodor-

atnék különben, hozzájárul a szláv szövetséghez.

Julius 10-én össze gyűlt az osztrák nemzet-gyűlés, mely oly nagy többségben volt szláv, hogy még arról is folyt komoly tárgyalás, hogy a tanácskozási nyelv szláv legyen.

Ilyen hatalomra még egyszer tettek szert a csehek 1870-ben. Midőn a francia-német háboru egy hatalmas és egységes német birodalom létrejöttével végződött, megint attól féltek Bécsben, hogy ez vonzó erőt gyakorolhat az osztrák németekre is és ismét, mint 1848-ban, a szlávokat akarták kielégíteni és ellensúlyozásul felhasználni. Hohenwart gróf igyekezett is megvalósítani a cseh ábrándokat. Prágában megállapítják a cseh »közjog« fundamentális cikkeit, melyben a cseh koronázást, a cseh királyság elismerését, külön cseh felelős kormány kinevezését stb. kéri.

Mindezt meg is kapták volna a németek jajgatása dacára is, annál inkább minél jobban talált visszhangra ez a jajgatás Németországban — ha Andrassy közbe nem lép és álommá nem teszi a megvalósulás stádiumába jutott cseh ábrándot.

Most újra reájuk ragyogott a szerencse. A nyelvi rendelet egyik ábrándjukat valósította volna meg. Most is Németország felé sandítottak az osztrákok s mindinkább érvényesültek a csehek — mig! egyszer csak vége lett a szép álomnak.

Ezért dühöngenek a csehek. Rövid 50 év alatt háromszor csigázták fel ét-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Kétféle felfogás.

Irtá: Mendelényi Béla.

Nagyon halkán kopogtatott és nagyon hamar kinyitott az ajtó.

Reménye, vágyai, imádata, esdeklése és álmának megtestesült valósága nyitotta ki azt. Olyan illatos volt a kis szoba, olyan bolyhos, bizarr minden zuga, mint máskor.

És ő, ő is olyan kihívó, oly esodálatos és oly barzalmas volt, mint mindig.

Mint mindig. Csábos, mélytűző szemével nézte a fiatal tudóst, csipetnyi ajkai mosolyra nyilottak és két, hófehér kezét bizalmasan nyújtotta előre.

Hova szaladunk mi a konkrét tudás összes vívmányával? Mi értelme van annak, ha a szilárd meggyőződés érveivel az üres égboltozatot döngetjük, mikor egy csekély harmatcseppben megolvadtunk, összezsugorodunk és megsemmisülünk?

Mekkorának kéne lennünk, hogy agyvelőnkig fel ne jusson egy pár égő szem mindent összeromboló hatalma!

És milyen izmainknak kellene lenni, hogy ellenállhassunk egy kéz, egy parányi kéz intésének?

De ki pörlekedik a viharral és ki rázza megtagadólag a fejét, mikor szóltanul hívják?

Benő sem kacagott, ha asszonyokról beszéltek előtte.

Csak kezével legyintett.

Nem mosolygott, ha hymenhirt hallott.

Csak vállain rántott egyet.

S nem jubilált, ha válopört szellőztettek a törvényészki rovatok.

Csak mosolygott.

Meg azután kinek céljai vannak, annak meggyőződéssel, meg hittel is kell bírnia.

Hitén alapult minden törekvése; ezek végén állot a cél, szívében pedig czövekként a szent meggyőződés, hogy sikereket fog elérni, mint eddig, s ha szoborral nem is, de pozitív érdemekben megöszült fejjel fogja egykor nyugalomra hajtani fejt, mint olyan, a ki nem hiába született, de dolgozott, míg élt.

Orvosnak született, szegényen pillantotta meg a napvilágot és huszonöt kálváriát szaladt be, míg özvegy anyjához jelenthette: Készen vagyok.

Soha, egy pillanatra nem botlott meg eddig a pontig. Tudott szegény lenni és tudott kemény munka mellett keservesen nélkülözni, hogy kérnie ne kelljen.

Ott verték rajta legtöbbet a port, a hol fát vágott: az iskolában. Azok fizettek neki bottal, akiknek tehetségéből puha kenyeret adott és azok nevettek szerencsétlen állapotán legingább, a kiket nevelősködése eredményéből felségített.

Nem bántotta ez. Nem is ütközött meg rajta többé, csak a legelső alkalommal. Azután

természetesnek találta, hogy az emberek inkább rüppök, mint férfiak s az ember akkor a legnagyobb ellensége magának, mikor barátokat keres.

Egyben nem tévedt, a kit imádott: anyjában.

Ennek tudott vallani, ennek tudott fejtegetni és ezt részesevé tudta tenni reményeinek és vágyainak.

Csak kettőt nem tudott előtte elkövetni soha: dicsekedni és panaszkodni.

Inkább hazudott, ha édes anyja komolyan sarokba szorította s inkább hónapokig hallgatott, semmint igazat szóljon.

De jöttek azután azok a napok, mikor már nem a diplomáért sanyargott, hanem csupán csak a kenyérért, azért a nyomorult liszt-pempőért, a mibe soknak beleragad a lába.

Megállította a programot.

Kórházi asszisztenssé, szegény, két szobás kis lakás, özvegy anyjának és önmagának csendes otthonul, törekvés, munkák, eredmények és talán valamikor egyszer olyan asszony, a ki feleség is tud lenni, feleség.

Ezzel szemben édes anyja is megállított egy programot, levél volt, így hangzott:

»Végeztél. Nem köt semmi. Hagyd ott azt a Bábelt, jöjj haza. A járásorvosi állás éppen most üresedésben van. Légy nálam. Feleséget már néztem számodra; a Szántó Julist.»

Szóval a két program nem vágott össze. S hogy össze nem vágott, az egy októ-

vágyukat és mindannyiszor az orrukra koppantottak, mikor belé haraptak volna a feltálatlalt jó falatokba.

Vajjon ily körülmények között lehet-e béke Ausztria nemzetiségei között? Lehet-e alkotmányos kormányzás ott, hol egyik népfaj előnye a másik elnyomatásával jár, hol a nemzetiségeket egymás ellen szokták kijátszani a kormányok?

Egyezzenek ki a pártok itthon egymással és rendezzék végleg, önnállóan hazánk ügyeit, hogy ne fájjon nekünk is, ha a német a csehbe, vagy a cseh a németbe harap, hanem maradjon a saját belügyük. P—y.

A gyulai választás.

Rendkívül heves küzdelem közt folyt le tegnap a képviselőválasztás Gyulán.

Ez a kerület mindig erős függetlenségi érzelmű volt, s hosszú időn át vallotta képviselőjének Csata Zsigmondot, s ennek halála után a kormánypárti Terényi-t is csak azért választotta meg képviselőjévé, mert akkor arról volt szó, hogy Gyula legyen-e Békésmegye székhelye vagy Csaba, s Terényi-től várták, hogy a fontos kérdést Gyula javára döntse el.

Terényi hirtelen bekövetkezett halála azonban feloldotta a gyulaiakat az említett obligó alól; s mikor újra jelöltet állítottak, a többség határozottan a függetlenségi programmal föllépett Bartha Miklós mellé sorakozott.

Bartha ellenfele Bodoky volt, szabadelvű programmal, — kit különösen az izraelita választók vallottak a maguk jelöltjének.

Jeleztük ezen állapotokat minapi számkunkban.

Tegnap, a késő délutáni órákban dőlt el a választás, melynek eredményéről tudósítók a következőket táviratozza:

Gyula, deczemb. 2. (Fél 12 órakor.) Barthára 311, Bodokyra 205. A választás két bizottság előtt folyik a városházán és a Magyar Király szálloda nagy termében.

beri estén dőlt el, mikor Benőt — valószínűleg más híján — elhívták valahova.

Kocsi jött érte és hordár.

— Ő nagysága rosszul van, nagyon rosszul, siessünk.

— Mi baja?

— A színházba lett rosszul, kocsin vitték haza.

— Kicsoda?

— Nem tudom, szólt a hordár.

Tényleg ő nagysága rosszul volt.

A kis illatos szoba, azzal az izgató piros lámpással, a szobaleány az ő nyílt közlékenységével, az össze-vissza dobált butorok nagyon is hozzájárultak ahhoz, hogy a borzos fejű, izzó tekintetű és bizarr arcú beteg meglepje, megzavarja és kizökkentse a hivatalos hangulatból Benőt.

Orvos volt, komoly férfi volt és beteg, tényleg beteg volt.

De tizenhatszor átviharzott rajta a hőség, míg végre annyira jutott, hogy a szobaleánynak megadta az utasítást s kijelentte, hogy holnap okvetlenül eljön.

A szokásos orvosi bulletin így hangzott volna: »Ballettánczosné; alapos balláb-ficzesedés; hőmérsék 49½ fok; javulás kétségtelen.«

E helyett azonban ő így összegezte az állapotokat:

Gyönyörű, észbontóan szép; elragadóan kedves . . . és egyedül áll; nem hagyhatom gyógykezelés nélkül, míg teljesen fel nem épül; ez különben is kötelességem.

Édes Istenem! Két hónapja már, hogy

Gyula, deczemb. 2. (D. u. 6 óra 35 perc.) A választási elnök éppen most hirdette ki a szavazás eredményét, amely szerint **Bartha 645, Bodoky pedig 557 szavazatot kapott.** Ezek szerint **Bartha Miklós** választott meg **88 szótöbbséggel a gyulai választókerület képviselőjévé.**

Városszerte nagy az öröm. Elhatározták a választók, hogy este fátylasmenetet rendeznek Bartha tiszteletére.

A példa hatása.

Kolozsvári tudósítók értesítése nyomán megemlékeztünk az erd. róm. kath. status azon nagy feltűnést keltő, elvi szempontokból tekintve nagy jelentőségű határozatáról, mely szerint az igazgató tanács tagjai kötelesek esküvel bizonyítani, hogy nem tagjai semmiféle az egyház által tiltott társulatnak, különösen pedig nem tagjai a szabadkőműves páholyoknak. A status gyűlésen kivívott ezen siker új aktióra sarkalja a szabadkőművesek elemeit, mert már a legközelebbi egyház községi gyűlésen indítványozni fogják, hogy a kolozsvári róm. kath. egyház község választmányának tagjai is hasonló esküvel tegyenek tanuságot arról, hogy nem szabadkőművesek.

ORSZAGGYULES

A képviselőház ülése.

Budapest, deczember 2.

A déli tizenkét órára kitűzött mai ülésnek meg volt a maga nevezetessége, *folyosói* nevezetessége. Hetykén sétált a folyosón Fiume város új kormányzója, gróf Szapáry László. A szabadelvű párti képviselők tömegesen siettek üdvözlésére.

Az ülést *Szilágyi* Dezső elnök nyitotta meg. Az elnök bejelentette *Szapáry* László grófnak a mandátumáról való lemondását. Azután bemutatta Háromszék és Hont vármegye kérvényét az állami tűzkárbiztosítás tár-

gyában, továbbá *Holzer* 48-as honvéd kérvényét nyugdíja ügyében.

Serbán (oláh): Megadjuk!

Ezután *Szily* Pongrácz benyújtja a földművelésügyi bizottság jelentését a *munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslatokról.* Végül *Perczel* belügyminiszter a képviselőház asztalára helyezte az ország közegészségügyi állapotáról szóló jelentését.

A napirend.

Elnök javasolja, hogy a hétfőn d. e. 10 órakor kezdődő ülésen a községi helynevekről szóló javaslatot tárgyalják.

Madarász József a közegészségügyi bizottságnak az ország közegészségügyéről szóló jelentését mielőbb kiosztatni kívánja.

Elnök azt megígéri s így már hétfőn vagy kedden ezt is tárgyalni fogják.

Sürgős interpelláció.

Kossuth Ferencz: Ausztriában kivételes állapot van. A parlamentben érvelések helyett a padok fedelének csattogása hallatszik. Mig a kisebbség dulakodik, a többség zsarnokoskodik s oly módosítást erőszakolt át, melyet alkotmányellenesnek kell tekintenünk s ennek felhasználásával az osztrák képviselőket rendőrökkel huzottatták ki. (Gyalázat, alávalóság! — a szélsőbalon.) — Ez megsemmisítése volt az osztrák parlamentarizmusnak. (Ugy van! a szélsőbalon.) Még szomorubb, hogy ez éppen a provizorium ügye alkalmából történt, mert az osztrák nép azt hiszi, hogy ez erőszakosság azért történik, mert abból nekünk valami ropant nagy hasznunk van, holott mindenki tudja, hogy ebből nekünk csak kárunk van. (Helyeslés a szélsőbalon.) Éppen ezért interpellálja a miniszterelnököt:

Tekintve az osztrák viszonyokat, mikor szándékozik a kormány élni Magyarország jogával és önrendelkezési alapra fektetett javaslatokat benyújtani oly ügyek rendelkezésére, melyek szorosan megegyeznek független állami létünk kellekeivel.

— Ne kacagjon, édes, a dolog komoly ám!
— Hát meg akar igazán nősülni?
— Eh . . . magát szeretem, senki más. . . ne fojtson meg . . . édes . . . s ha maga szeretne . . .
— Nos doktor bácsi, mi lenne abban az esetben?
— Maga lesz a feleségem senki más!

* * *

Arra az észbontó éjszakára, a mi ezt a kijelentést követte, nem is eshetett másképp, mint úgy, hogy Benő felelt anyjának.

— Nem megyek. Szeretek. Viszontszeret. Szegény. De elveszem. Művésznő és maga az igénytelenség. Nyugodj bele, anyám, nem lehet másként.

Erre a levélre. Benő feleletett várt, de nem olyant, mint a minőt kapott.

Benő éppen hogy benyitott Irénhez, alig, hogy három szót váltottak, már magnyomta valaki kívülről a csengőt.

Irén haragosan izent ki: nem vagyok itthon!

Jött a felelet: Benőt keresem, nem a komédiánst!

A többit azután beint mondta el az, aki ezt izente. A fiát szerető és féltő anya minden haragja és erélye ott rezgett hangjában, mikor kijelentette:

— Nem töröm és meggátolom, hogy egyetlen becsülettel felnevelt fiam egy olyannak a hálójában bukjak el, aki közközltségen lett hírnevessé.

— Fiát viheti, de engem kiméljen meg saját lakásomban! Válasz köztünk!

Irén teljes odaadással tánczol és kavarja-zavarja a szilárd férfiak fejét Benő, mint valóságos házi orvos nap-nap után teszi a látogatásokat.

Előtte a dolog még mindig bizonyos természetes jelleggel bír, mert orvos és egy oly vakmerő tánczosnő, mint a páciens, feletébb hamar juthat ismét egy súlyosabb lábfi-csamodás stádiumába

Irén pedig szintén természetesnek találja, hogy annyi röpké és léha tuezatember után besorjázson a bolyhos kis szobába egy tetőtől-talpig férfi, a ki őt komolyan szeresse, sőt annyira rabjává legyen, hogy még talán el is vegye.

Ezt az utolsó tételt azonban már maga Irén is nagyon kockáztatottnak vélte; de nem vélte lehetetlennek.

Annaira ügyes volt, hogy a vallomást nem erőltette. Megjött az magától úgy is.

— Nézze édes, — kezdé Benő, mikor már egymás mellett ültek — ma kaptam egy levelet anyámtól

— Ugy, hát anyja is él?

— Eh, hát persze; és terve ebben áll: Utazzam jövő héten haza, mert nagyon vár már . . .

— Hova?

— Csíkszeredára.

— Hol van az?

— Lent, Erdélyben.

— S mit csinálna otthon? Azt is megírta a mama?

— Ne gúnyolódjék, édes! meg akar házasítani.

— Ha-ha-ha-ha!

Nagyvárad város közügyei.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután rövid ülést tartott.

B e ő t h y László főispán elnökölt; jelen voltak: dr. Buljovszky József, Némethy Károly, dr. Grósz Albert, Dús László, Rácz Mihály, dr. Grámm Károly, Sipos Orbán, Papp Miklós, Lázár Márton, Gyurkovits Kornél, Mihelji Adolf, dr. Vári Szabó Béla, Huzella Gyula, dr. Baróthy Ákos, Mezei Mihály, Hoványi Géza, Rádl Ödön, Hlatky Endre, Frankó Endre.

Az ülés megnyitása után R á c z Mihály főjegyző felolvasta a polgármester havi jelentését, melyből közöljük a következő adatokat:

A közegészségügy az elmúlt november hónapban elég jó volt, különösen népmozgalmi tekintetben. Élve született 57 fiú és 44 leány, összesen 101 gyermek. Elhalt 54 férfi, 38 nő, összesen 92 egyn.

A járványos betegségek tömegesebben fordultak elő, különösen a kanyaró okozott sok megbetegülést, szerencsére azonban enyhe lefolyással, a mennyiben egyetlen halálozást sem idézett elő. Megbetegedett kanyaróban 107 gyermek és pedig V.-Velenczén 8, V.-Ujvároson 45, Várad-Olasziban 54. Jelenleg 20 kanyaró beteg van ápolás alatt, a többi meggyógyult.

A vörheny csak szórványosan fordult elő, 4 esetben s két esetben halálozással. A roncsoló toroklob egy halálozást okozott.

A közbiztonsági állapot, dacára a bekövetkezett téli időszaknak, elegendő jó volt, mivel nagyobb bűnesetek nem fordultak elő, csupán az apróbb lopások szaporodtak. Lopás 45 esetben fordult elő. Két kisebb tüzeset s egy öngyilkosság volt a hónap folyamán.

Az adóbefizetések kielégítő eredményt mutatnak fel, kincstári adóban 1036 frt 11 krral több folyt be, mint az elmúlt év ugyanazon hónapjában.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a községi polgári fiú- és leányiskolát, továbbá az ez utóbbival kapcsolatos női kereskedelmi tan-

Ez meg Benőnek szólt.

Benő ingadozott egy kevéssé.

— Nem élhetek nélküled! — hördült fel végre.

— Ugy inkább halva lássalak.

Az anya távozott. Irén diadalittasan borult Benő keblére.

Szentül hitte, hogy megnyerte a csatát.

De félóraig sem tudta magánál tartani Benőt. Ment.

Lakására ment, anyját kereste.

Nem találta.

Igy aztán hiában kereste a megoldást is. Letült az asztalához és irt pár sort.

Anyám!

Pálcát törtél felettem. Igazad van. Meghajoltam előtted. Eddig becsületes voltam, hogy célt érhessek. A fordulat annyi. El kell dobnom a célt, hogy becsületes lehessen.

Imádkozz fiadért.

Benő.

Azután elővett szekrényéből egy csodálatos, görbe, csillogó kis szerszámot s négy mester-vágással utat nyitott vergődő, de nyugalmat találni nem tudó lelkének.

* * *

Három mennyiségű sorokat szenteltek a napilapok ennek a meglepő, furcsa esetnek, de azt egyik sem örökölte meg, hogy a talpig gyászba borult özvegy anyának márványfehér arcán egyetlen könyecsképet is látott volna élő ember a temetésen.

folyamot meglátogatta s mindenütt úgy a helyiség, mint a felszerelés kifogástalan, a tanterők buzgó és eredményes működést fejtenek ki.

A többi szakelődök nemleges jelentéseivel együtt tudomásul vették.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy az ipartanácsba a kamara részéről Hoványi Géza és Bertsey György rendes-, Farkas Izidor és Weisz Gábor póttagokat választotta.

A közigazgatási bizottság az ipartanácsba a bizottság részéről Sztarill Ferenczet és Laszky Ármint rendes, Máthé Lajost és Mészáros Józsefet póttagoknak választotta.

Még néhány fellebezést, adóügyet intéztek el s az ülés 3/4 órákor véget ért.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Deczember 4. A sakkör igazgatótanácsi ülése a sakkörben d. u. 5 órákor.

Deczember 5. D. e. 11—12-ig vasárnapi népszerű felolvasás. A »nemzetiségek s népviseletek«-ről. Tartja dr. Szombathy István.

Deczember 6. Megyei közigazgatási ülés d. e. 10 órákor.

Deczember 12. D. e. 41—12-ig vasárnapi népszerű felolvasás: »A csillagászatban köréből.« Tartja Potássy János.

Deczember 15. F. Pewny Irén és Takáts Mihály a m. kir. Opera tagjainak hangversenye.

Deczember 19. D. e. 11—12-ig vasárnapi népszerű felolvasás: »A nemességazászatban köréből.« Tartja dr. Sarkadi Lajos.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauh park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Ipolyi-requiem.** Tegnap volt 11 éve, hogy Várad nagyevü püspöke, a nagy tudós és főpap Ipolyi Arnold behunyta szeméit. Várad csak félesztendeig mondhatta őt magának, e félév alatt is eléggé bevészte nevét hívei emlékezetébe. Halála évfordulati napján tünepélyes gyászmise volt a székesegyházban és a plebániái templomokban.

* **Tegnap külön kiadásunk.** A prágai tüntetések, melyekről tegnapi számunkban már részletesen megemlékeztünk, tegnap reggelre viradólag oly aggasztó mérveket öltöttek, hogy a véres zavargás már valóságos forradalomná növekedett. S miután az óriási rombolás megállítására eddig tett kísérletek elégtelennek bizonyultak a *délelőtti órákban kihirdették a statáriumot.* A szenzációs fordulatról — a délutáni órákban vett távirati értesülésünk nyomán külön kiadásban adtunk hírt, — mely külön kiadásunk délutáni 4 órákor már közkezen forgott városzerte.

* **Kinevezés.** Eizele Julia helybeli képesített tanítónőt a közoktatásügyi kormány Torontál megyébe nevezte ki tanítónőnek a torontál-vásárhelyi állami elemi iskolához. Az új tanítónő nővére a csillagvárosi óvoda széles körben ismert vezetőjének, Eizele Mariska óvónőnek. Gratulálunk!

* **Kolozsvári egyetem diák-otthona.** Már 1892-ben megindult Kolozsvárt a mozgalom, mely egy diák-otthon létesítését célozta, s Concha dr. jogtanár ügyesen kidolgozott elaboratumában kimutatta azon forrásokat, melyeknek felhasználásával a diák-otthon meg volna valósítható. Minthogy azonban később a diák-egyetem intéző köreinek úgy szólván minden munkásságát, a diák-otthon ügye háttérbe szorult. A mostani rektor, dr. Lechner Károly, ki mint tapasztalt orvos teljes tudatában van annak, hogy a kolozsvári lakásmizériát, az egészségtelen, nedves, sötét hónapos szobák

mily nagy mértékben hatnak zavarólag az ifjúság fizikumára, azon kérdést újra aktualissá tette. Ugyanis átiratot intézett a diák-asztal felügyelő bizottságához, hogy ezen bizottság, mint legilletékesebb tényező vegye kezébe az ügyet. Az ügyet dr. Lindner referálta a bizottságban, s a bizottság kimondotta, hogy ez ügy érdekében, úgy a miniszterium, mint a város és a társadalom támogatását fogja kikérni.

* **Elnök változás a jogakadémián.** Csak néhány héttel ezelőtt mondott le a jogakadémiai segélyegylet elnöke, tegnap pedig Tury László olvasóköri elnök jelentette be lemondását egy rendkívüli közgyűlésen. A lemondás nem jött váratlanul, mert a polgárság már régen látta, hogy a heves gyűléseknek, a melyek mindig jobban elfajultak, nem lehet más vége, mint tisztviselő válság. A lemondással ismét megfog ujulni a pártoskodás. Az új választás még valószínűleg meg lesz a karácsonyi szünet előtt.

* **A kvóta áldozatai.** A mult napokban hirdették ki a IV. ker. rendőrkapitányságnál a belügyminiszterium ítéletét, ki végérvényesen döntött a kvóta felemelés ellen tüntető egyetemi polgárok büntetése felett. — A belügyminiszter változtatás nélkül magáévá tette a főkapitány szigorú ítéletét s magas pénzbírsággal vagy megfelelő fogházzal sújtotta a hazafias ifjakat. — Legérzékenyebb s legsúlyosabb büntetése Ortman Albert a kör ez idejé elnökének van, ki 80 frt lefizetésére, vagy 8 napi elzárásra ítéltetett.

* **Milán király Biharmegyében.** A napokban említettük, hogy Milán király e hó 20-án Biharmegyébe jön vadászatra gr. Zichy Jenő uradalmába. Feketeerdőn már nagyban készülnek a magas vendég érkezésére. A vadászkastélyt eredetileg acetylénnel akarta gr. Zichy Jenő berendeztetni, azonban ettől a tervtől elállott, mivel csak három napot fog magas vendége a kastélyban időzni.

* **Rotschild palota Budapesten.** A Rotschild báró-családnak még eddig nem volt otthona Budapesten. A bécsi Rotschild-ház feje most elhatározta, hogy palotát építtet a fővárosban. Erre a célra a bontás alatt levő Uj-épület helyén már kiszemelték a megfelelő alkalmas telket, amelyen Rotschild pompás palotát fog magának építtetni. Legalább itt marad a dus államadósági kamatok egy kis quótája.

* **Az új piacról.** Az új dolgok természetöknél fogva aktuálisak és érdekesek, épen azért bátorokodunk visszatérni a tegnapi felavatott várad-velencei napipiacz ügyére. Valamint a művésznőt sem első debutje után ítélik meg, úgy egyes új intézményeknek is legjobb próbája és kritikusa az idő. Megnyitások, felavatásokból még nem lehet ítéletet mondani, mert sok hivatalos hüho és dekoráció megvesztegeti a szemet, de igenis a szürke, hétköznapi, úgy nevezett »átlagos« napokból. Tehát ilyen egyszerű, normalis napja volt a velencei piacznak a tegnapi, s az eredmény úgy az áruk mennyiségét, míg a piaci publikum számát tekintve, még sokkalta felülhaladja a megnyitó napét. Most már határozottan lehet remélni, hogy Velenceze napi piacza nem fog fiaskót vallani, s arra a sorsa jutni, mint a barátok-terén sokkal nagyobb apparátussal és jóakarattal szervezett piacz, még abban az esetben sem, ha nem is fog ott Zana Ágoston áldomásra öntögetni. Egyébiránt megjegyezzük, hogy ez a jó magyaros szokás, nem az örökké tevékeny Zana Agoston megvesztegetési kísérlete, hanem a velencei polgárság önkéntes gavallérsága volt, melyre a város hivata-

los képviselét is nagyon szívesen látta volna, de ezeknek látszik még kicsiny a velencei *forum*.

* **A honvédszár laktanya tervéi.** A honvédszár laktanya építését, tudvaleg, Nagyváradi város közgyűlése Sztrill Ferencz építésznek, mint legolcsóbb vállalkozónak adta ki. — A tervek tegnap érkeztek le a honvédelmi minisztertől; némi apróbb módosításokat rendel el, amelyek azonban nem képeznek semmi akadályt a munkálatok megkezdésére nézve. Természetesen a tél folyamán legfeljebb csak földmunkálatok végzéséről lehet szó.

* **A magyarszalai gimnázium kibővítése.** Nagy-Szalonta község képviselőtestülete elhatározta, hogy az általa állandóan segélyezett alsógimnáziumnak 8 osztályra lennő kibővítését fogja kérelmezni a minisztertől. Ennek megvalósítására a millennium alkalmából adományoztak 10 ezer forintot, most újabb 40 ezer forintot szavaztak meg a gimnázium kibővítésére s azonkívül ingyen telket adnak az építendő gimnáziumi épület részére. A képviselőtestület ezen határozatát azonban Szathmáry Mihály több polgártársaival egyetemben megfeleltette. Így az érdekes ügy a december 15-én tartandó megyegyűlés elé kerül másodfokú elbírálás végett.

* **Névmagyarosítás.** A tegnapi hivatalos közli, hogy Klein (Éliás, Sámuel), Sándor nagyváradi illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévénél Kálmán-ra kért átváltoztatását f. évi 111.307. számú rendelettel megengedte a belügyminiszter.

* **Az idők jele.** Az idej nyomott gazdasági viszonyok, a rossz termés minden téren nagyon érezhető pangást idéztek elő az ipar, mint a kereskedelem terén. Az általában jóslott nehéz viszonyok, a nyomor már is mindjobban mutatkozik. A lopások szaporodnak nagyon is aggasztó módon s a legtöbb tolvajt a nyomor kényszeríti a lopásra. Pedig még csak tél kezdetén vagyunk s a nagyobb építkezésnél százával találunk keresetet a szegény emberek. Mi lesz még a tél vége felé. — Egy másik jele a mindjobban terjedő nyomornak az a sok kérvény, a melyet naponta a városhoz benyújtanak havi kegyadomány iránt. Rövid idő alatt mintegy száz ilyen kegyadomány iránti kérvény érkezett a városhoz. Szomorú jelenség.

* **Tandij-statisztika.** Többször emlegették szemrehányás képen, hogy a tudomány-egyetemen a szegény sorsu egyetemi polgároknak nem engedik el a tandiját. Herczegh Mihály dr. rektor ezzel szemben statisztikai kimutatást készített a folyó tanév első feléről, a mely a következő: A hittudományi karon 1 hallgató egész tandija 30 frt. A jogi karon 182 visszautasított folyamodóval szemben 141 hallgató elengedett tandija 4230 frt, 58 hallgató féltandija 870 frt. Az orvosi karon 14 hallgató elengedett egész tandija 420 frt, 45 hallgató elengedett féltandija 675 frt. A bölcsészeti karon 71 visszautasított folyamodóval szemben 58 hallgató elengedett egész tandija 1740 frt, 162 hallgató elengedett féltandija 2430 frt. Ezeket a tandijakat az egyes karok engedték el. De ezeken kívül utólagosan a rektor is tett elengedéseket, a melyek a következők: Egész tandij egy joghallgatónak 30 frt, 2 orvostanhallgatónak 60 frt, 1 bölcsészettanhallgatónak 30 frt, féltandij 8 joghallgatónak 120 frt, 18 orvostangallgatónak 270 frt, 9 bölcsészettanhallgatónak 135 frt. Összesen tehát 518 egyetemi polgár 11.040 frtnyi tandijelengedésben részesült.

* **Kilencz év után önként jelentkezett.** Még 1888-ban leégett Nagy-Létán Dienes Istvánné háza s a pusztító elem oly nagy arányokat öltött, hogy még két más ház is áldozatul esett a lángoknak. Akkor nem tudták kikutatni, hogy miből keletkezett a tűz, bár

minden valószínűség azt mutatta, hogy valaki felgyújtotta a szegény asszony házat. Most, 9 évvel később kitudódott a rejtélyes eset titka. Dienes Istvánné férje gyújtotta fel a házat. Nem lakott együtt nejevel s bosszúból követte el a bűntettet. A gyújtogató most önként jelentkezett s bevallotta tettét. Természetesen a csendőrség azonnal szíves vendégeül fogadta.

* **Világlátott hortobágyi csikósok.** Az a két hortobágyi csikós: Debreczeni János és Nagy Mihály, akik a tavasszal Amerikába utaztak, hogy ott versenyben a világ legjobb lovasaival megmutassák, hogy a magyar lóra termett, megint itthon van Debreczenben. Dicsőséggel, büszkeséggel és pénzzel megrakodva jöttek haza, miután a Buffalo Bill világhírű társulatában egy félévén át az észak-amerikai Egyesült Államok összes nagyobb városait bejárták. Büszkén beszélnek el, hogy mindenütt óriási közönség gyűlt össze a mutatványaikra. Így Tennessee állam Memphis városában 16.000 ember nézte őket. A Buffalo Bill összeszedte a világ minden részéből a fajlovasokat és az amerikaiak nagy gyönyörűséget találtak benne, amint a francia chasseurok, angol gárdisták, arab lovasok, sárgazöldre festett meztelen indiánok, amerikai Broco lovasok, oroszok, cserkeszek és különösen a lobogó gatyás magyar csikósok egymással versenyezve, száguldoztak tüzes paripáikon mindenféle bravuros mutatványok mellett. Így a mi két csikósunk különös tetszést aratott azzal, hogy szédítő sebes lovaglás közben a szőrén megült lovon lehajoltak és felemeltek egyes tárgyakat a földről. Fizetésök egyenként 40 dollár, azaz száz forint volt egy hónapra teljes ellátás mellett, úgy hogy fizetésüket csaknem érintetlenül haza hozhatták és így hatszáz forint úti markát egynek-egynek. Persze örömmel fogadták az ajánlatot, hogy jövő évben is menjenek ki Amerikába, még pedig havi 10 dollárral magasabb fizetés mellett és hozzanak ki még tíz hortobágyi csikóst magukkal, akiknek a mutatványai az amerikai közönség előtt nagyon kedveltek lettek.

* **Öngyilkos favágó.** Kedden este egy szegény favágó felakasztotta magát. Nehéz és súlyos betegsége, mely már évek óta kinozta, kergette a halálba. Kiss György favágón már régebb idő óta mutatkozott az életuntság és hozzátartozói mindent elkövettek, hogy megihusítsák a szörnyű tettet, a melyet Kiss gyakran emlegetett. Egyszer már meg is kísérelte az öngyilkosságot, felakasztotta magát, de felesége hamar észre vette és még sikerült életre hozni. A szerencsétlen ennek daczára sem tett le az öngyilkosságról s erre jó alkalom kínálkozott a fent nevezett időben, mikor Kiss a munkából haza jöve, senkit sem talált otthon. A magányt felhasználta sötét terve keresztül vitelére és most sikerült is neki, mert midőn fia Sándor hazajött s gyermyát gyújtott, ott találta atyját halva, a gerendára akasztva. Az előhívott orvosok már nem segíthettek többé Kissnek, mert már akkorára régen kiszenvedett. Az öngyilkos ugyan semmi levelet nem hagyott hátra, a melyben megmagyarázta volna, de családjának már régen megmondta a szándékát. Kissnek a holtestét fel fogják boncolni.

* **Gondatlanságból halál.** Moronga János és neje fekete-erdői üveggyári munkások ötéves Pál nevű fiacskája ruhája november 11-én — amíg a szülők dologra mentek — valamiképp tüzet fogott s a gyermek úgy összeégett, hogy még aznap este meghalt. — A szülők ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt az eljárás elrendelését indítványozza most a kir. ügyészség.

* **Kézrekerült betörő.** Egy veszedelmes női tartóztatott le tegnap a bihari csendőrség Mezőkeresztesnek és tájékának rendes fosztogatója volt ez a nő, a kit különben Sipos Ágnesnek hívnak s a legutóbbi nyolcz nap alatt is tizenhét betöréses lopást követett el, a melyeket be is ősmert, azonban az előbbi betörése-

ket konokul tagadja. Valószínű azonban, hogy mindezeket a lopásokat illetve betöréseket, amelyek az utolsó időben lettek elkövetve, nevezett nő követte el. Sipos Ágneset erős fedezet alatt hozták be s még a délután folyamán átkísérték a rendőrségtől az ügyészséghez.

* **Elfogott bűntárs.** Megemlékeztünk a napokban arról a lopásról, a melyet Leitner Márton kereskedőnél követett el két fiatal csavargó. Az egyik tettest, Paller Bélát a tett elkövetésekor sikerült elfogni, azonban bűntársa megmenekült. Tegnap végre is kézre került a másik tettes is Kis Ernő helybeli illetőségű csavargó személyében. A megindított vizsgálat azt is kiderítette, hogy mindkettő javithatatlan csavargó, a kik már többször büntetve is voltak. A két tolvajt átkísérték az ügyészséghez.

Ominózus a-b-c.

Jóizü cikket közöl az egyik fővárosi lap (nem az Országos Hirlap) a minapi miniszterelnök válság alkalmából.

Kijelenti első sorban is azt, hogy Bánffy bukása biztosra vehető, még pedig azért, mivel Badeni már megbukott.

Ezen állítását a következőkben igazolja:

Tény az, hogy évek óta ismétlődik, hogy a hasonló kezdőbetűvel bíró miniszterelnökök meglepő gyorsan követték egymást a bukásban, még pedig a Lajthán innen és túl. Igen.

Íme a kimutatás:

(Ausztriában):	(Nálunk):
Auersperg	— Andrássy;
Taaffe	— Tisza;
Windischgrätz	— Wekerle;
Badeni	— Bánffy.

Megdöböntő vas következetesség, valóban az! Nos, Badeni már lelépett, tehát Bánffy-nak is lefujtak már. Bizonyos.

Csak az a kérdés, ki lesz utóda? Mert az új osztrák miniszterelnök tudvaleg Gausch.

Nos, tehát Bánffy utódja is csak valami G-vel kezdődő nevet viselő mameluk lehet.

De ki lesz hát?

A beavatott körökben ez képezi most a beszélő tárgyát.

A Klubban tegnap sorra vették tegnap az összes képzelhető jelölteket, az öreg ügytől a legjamborabb hallgatóig.

Hasztalan; egy sem G-s nevű!

— Tudom már! — kiált egy különösen zseniális, felsőmagyarországban termelt mameluk.

— Nos? — faggatják.

— Hát, az — öreg Tisza lesz az utód! — mondja ő.

— Tisza? hisz' annak T-vel kezdődik a neve! — förmednek rá a csalódott kíváncsiak.

— Igen ám! a »Tisza« — szól fontoskodva ő, — de a »Gálmán« csak G-vel kezdődik, nem igaz?

Általános guny-mosoly.

Pedig — teszi hozzá az idézett lap — nem is olyan neveltséges ám a dolog; mert ha Bánffy miniszterelnökké tudott lenni, miért ne kezdődhetne a Kálmán is G-vel.

Buksy.

IRODALOM.

— **Keresztény — és ozmánvilág.** Lajos Lajos, városi adópénztári ellenőr, akinek »Visszaemlékezések Törökországra« című műve oly sikert aratott, hogy a román kormány lefordította románra, újabb munkával lép a közönség elé. Ez újabb műve is hosszabb törökországi tartózkodása alatt szerzett tapaszt-

telatainak az eredménye. A beküldött előfizetési felhívásban nagyon hangsúlyozza a szerző művének naturalisztikus irányát, ki is jelenti, hogy nem való a nők kezébe. Kijelenti egyúttal azt is, hogy műve nem akar az izléstelen ségek tárháza lenni, hanem komoly tanulmány. Ez a tulságos naturalistikos irány és a mű egy fejezetének címei olyanok, hogy méltán keltik fel a kíváncsiság mellett a megátközést is. Azért egy időre csak regisztráljuk a mű megjelenését, kritikát pedig a megjelenés után adunk róla.

A mű kapható szerzőnél. Nagyváradi Felső-Kaszárnya utca 632. sz. Előfizetési ár 1 frt.

Magyar Gazdák Szemléje. Bernát István szerkesztésében, változatos és érdekes tartalommal, megjelent a Magyar Gazdák Szemléjének november havi füzeté. A 884 oldalra nyomtatott füzetben megtaláljuk ugyiszólván mindazt a mi a művelt és okszerű gazdát csak érdekel. Mindjárt bevezető cikkke, felveti azt az eszmét, hogy a gazdák personálisan küzdjenek érdekeik mellett a parlamentben. A mezőgazdák és kisiparosoknak valósággal képviselői s ezek érdekei előmozdító legyenek; mert esakis így remélhető, hogy a jelen hátrányos állapotok a börze tulsulya, az anarkizmus fenyegető réme megszűnik. Ezután Pénz és hitel cím alatt a mai hátrányos hitel-szervezettel foglalkozik s utal a módoszatokra, a szövetkezetek felállítására, mint jobboldali biztosító tényezőkre. Ezzel a kérdéssel azután még részletesebben foglalkozik a következő cikk, Károlyi Sándor gróf, tarbesi beszéde, mely a magyar és francia viszonyokat hasonlítja össze és eklatáns példákkal illusztrálja a szövetkezetek előnyeit. A továbbiakban Bálintffy Pál jeles készütséggel és alaposággal vitatja az egyházi latifundumok kezelése és a bérrendszer módosítása körül kívánatos reformokat. A belga agrárk érdés-ről szól a következő adat-dus cikk. A királyföldi szövetkezetek jelenlegi állásáról, a berlini terményárakról, a községi magtárak és sütődék felállításáról a következők. A bimetalizmusról ir azután Bálint Imre rendkívüli széleskörű tanulmányában és nagy szaktudással. Irodalom, Különfélek és Krónika zárják be az érdekes és végig élvezetesen megírt cikksorozat. — A tiszta nyomású folyóirat előfizetési ára egy évre 12 korona, egyes füzet ára 1 kor. 20 fill.

Élet és munka. Smiles Sámuel, az Önsegély, Jellem, Kötelesség hírneves szerzőjének, Élet és munka című legújabb művét magyarul röviddel ezelőtt Dáni Ede. A hírneves szerző legújabb művének magyarításával Dáni szolgálatot tett az irodalomnak. A szerzőnek eredeti felfogása, közvetlensége, melylyel az életből merített példákkal bennünket meggyőz, elmékedésre sarkal és tettekre buzdítja azt a kiben van előretörékvés. A mű sok új esetet tartalmaz arra nézve, mit lehet becsületes akaratörővel és szilárd önmegtartóztatással végrehajtani. A szellemi túlterhelés és az egészségi feltételek fejezetei hasznukra lehetnek azoknak, kik agyukat túlterhelik és a testet kevésbé edzik. A munkának ezen részét a szerző bizonyos mérvben személyes tapasztalatok alapján írta. Megtaláljuk a műben a nagy emberek életmódjának ismertetését, az élejmód befolyását a cselekményre s viszont a hivatás befolyását az élelmódra. Számtalan példából látjuk, miként győzte le az erős lélek, a vasakarát a test gyengeségét és megfordítva, miként gátolta meg a test a nagyratörő szellemet érvényre jutásában. A városi és falusi életéről szóló fejezetben irottakból azt látjuk, hogy Smiles ugyanazon alakra helyezkedik a városi és falusi élet szociális megítélés szempontjából, mint mi s az agrárius irányú külföldi sajtó, valamint a szövetkezők, a társadalmi átalakítás előharcosai. A Londonban születettek, ugymint Carlyle, Smiles is kis alkotásu, tetemesen kiforgatott embereknek, helyesebben emberi töredékeknek mondja s azt állítja, hogy Angolországnak valamennyi nagy férfija vidéki származásu és nevelés volt. A kik hidakat építettek, dockokat, csatornákat, világító tornyokat és vasutakatkészítettek, szintén mind falun nőtték fel fiuk

voltak. Smiles könyve újabb sürgetés a nagyvárosok tultengése s a vidék elnéptelenítése ügyében megindítandó nagyobb társadalmi akcióra. A fordítás ugyan nem kifogástalan, mind a mellett a művet a mélyebben gondolkozók figyelmébe ajánljuk.

— **Az Oktató Néplap** kedves népujság 24-ik száma a következő nagy gonddal összeállított tartalommal megjelent: Z. Varga Mihály. — Tekints a Szűz Anyára! — Advent. — Hogyan nézzen ki nálunk otthon. — A 13-as szám. — A családalapításról. — Emlékkönyvbe. — A szép arczkép. — Nyolcz nap a Szentföldön. — A szem ápolása. — Hazánk. — Külföld. — A gazda. — Kéthetenkint. — Hasznos tudnivalók. — Háztartás és konyha. — Irodalom. — Mulattató. — Képeink. — Találós kérdések. — Szerk. üzenet. — Budapesti piac — stb. A kedvelt népies irat *egész évre 2 frt.* 1896 ra már most lehet előfizetni. Megrendelhető *Pozsony, Ferencziék*. Sok szülő gonddal keres olyan ujságot, melyet kétségeskedés nélkül adhat övéinek. Rendelje meg az Oktató Néplapot és meg fog győződni, hogy e jó ujság kívánalmainak megfelel. Kérjük mutatványszámot!

— **A Katholikus Hitvédelmi Folyóirat.** 11-ik száma a következő érdekes tartalommal megjelent. — Az anyag vallása. Irta Wiedermann János. — Harez egy kakással. Schaffer Antal. — Egy kis rosszakaratu tévedés. — Mit várjunk? — Megtértek csarnoka. Seton Anna Erzsébet. — Prot. Szemle — Irodalom: Dr. Nógáll J.: A szentek tudománya. — Török Kálmán: A magyarországi egyházi vagyon tulajdonjoga. — Vegyések. — A szociálisták. — Regény a népelethől Irta: Bolanden Konrad. Szives pártolásra ajánljuk a missiót teljesítő folyóiratot. *Ára egész évre 4 frt.* Megrendelhető 1898-ra már most. *Pozsony, Ferencziék-nél.* Kérjük a vállalat szives pártolását. Mutatványszám ingyen.

EGYESÜLETEK.

A sakkör választmányi ülése. A nagyváradi sakkör igazgatótanácsának tagjait van szerencsém a f. hó 4-én, azaz szombaton d. u. 5 órakor a sakkör sajtó külön helyiségében tartandó ülésre tisztelettel meghívni. Nagyváradi, 1897. december 2. Szász Ágoston elnök.

Igazságszolgáltatás.

Kelepecz József bűnügye.

— Negyedik nap. —

Tegnap reggel folytatta R á d l Ödön védő ügyvéd megszakított beszédjét. A védő minden egyes ügyet külön-külön tárgyalt s mindenütt megcáfolta a tanuk vallomásait s bebizonyítani igyekezett azt, hogy Kelepecz teljesen ártatlan.

Összesen hat óráig tartott a védő remek beszéde, a mely majdnem teljesen megdöntötte a tanuk vallomását. A védő a tanuknak ellentmondásaival bebizonyította Kelepecznek ártatlanságát és felhozta azokat a körülményeket, a melyek valószínűvé teszik azt, hogy vádlott teljesen ártatlan.

Felhozta a védő azt, hogy felebbvalói mindig csak a legjobbat mondották róla és hogy mindig mint derék, szorgalmas és becsületes hivatalnokot terjesztette fel, pedig ha bűnös lenne csakugyan, felebbvalóinak mindenesetre tudni kellett volna róla, felhozta azt, hogy 25 évet töltött ebben az állásban s hogy ezen hosszú idő alatt soha sem merült fel ellene semmi panasz sem.

A védő szép érvekben dus megokolás után kérte védencének felmentését.

A beszéd után visszavonult a törvényszék tanácskozársra. Másfél órai tanácskozás után egy órakor hirdette ki Millye Gyula elnök a törvényszék ítéletét, mely szerint Kelepecz Józsefet a büntető törvénykönyv 465 §-ába út-

köz folytonosan elkövetett megvesztegetésben bűnösnek mondja ki s mivel nem volt meg benne a bűnös szándék 150 frt pénzbírságra ítélte a mely behajthatatlanság esetében egy havi fogházra lesz változtatva. Ezenfelül a törvényszék a 484 § alkalmazásával hivatalának elvesztésére ítélte. Köteles ezen felül vádlott az összes költségeket, valamint a védő költségeit megfizetni.

Vádlottat a többi büntettek következményei alul felmentette.

Az ítélet ellen ugy a vádlott, mint védő és ügyész felebbezték az utóbbi, más módosításért és szigorításért.

A nagyváradi kir. tábla elintéztett ügyei.

Előadó: *Czvek Kálmán.*

2324. Benedek Máttyás — Vancza János — megváltoztatva.

2330. Huka György és neje Lóczy Mária — helybenhagyva.

1846. Gr. Csáky Tivadar — Gr. Csáky János s. t. — rendelet.

Előadó: *Dr. Járosy Károly.*

2406. Békésmegye árvaszéke — Gyarmati István — helybenhagyva.

2438. Fráter Gyula — öz. Dalmy Károlyné — megváltoztatva.

2739. Fejér Jánosné — Méhes Katicza — helybenhagyva.

2444. Öz. Fekete Józsefné — öz. Fekete Jánosné — föloldva.

2402. Szücs Lajosné — öz. Dobozy Miklósné — helybenhagyva.

2460. Rosman Izsák — Reich Lipót — megváltoztatva.

Előadó: *Pojnár Dénes.*

2951. Czernás Pável s. t. magánlaksértés stb — részben megváltoztatva.

3157. Jakó István testi sértés — részben megváltoztatva.

3175. Fendi Dániel testi sértés — helybenhagyva.

3175. Poczklan András » » — helybenhagyva.

3249. Zubor Lajos » » — helybenhagyva.

3224. Pribák Ignác s. t. becsületsértés — rendelet.

3319. Hetmann Menyhért » » — helybenhagyva.

3320. Tarsoly Sándor » » — helybenhagyva.

3320. Schlosszer Lászlóné becsületsértés — helybenhagyva.

3330. Triffa Mihály közegészség stb. — visszautasítva.

Előadó: *Fráter Imre.*

1920. Forrás Leo s. t. Tébi Juliánna s. t. — föloldva.

1985. Porgesz József — öz. Kovalik Istvánné — helybenhagyva.

1967. Kiss Sándor és neje Kiss Ona s. t. — helybenhagyva.

1971. Doba György — Pantis.Sára — helybenhagyva.

Előadó: *Polchy Mór.*

3725. Kopil Beslye Flóre lopás — helybenhagyva.

3727. Rebeles testi sértés — részben megváltoztatva.

3793. Nyiri Sándor s. t. lopás — rendelet.

3794. Id. Boros Péter hamis vád — megváltoztatva.

Közönség köre.

Köszönet-nyilvánítás.

A várad-velencei »G a z d a k ö r«-nek f. évi november hó 14-én tartott társas mulatsága alkalmával felülfizetéssel a következő szives adakozók járultak: Kiss Elek 1 frt, Be-

reczky Géza 1 frt, Szirbuez Gábor 1 frt, Zettel Gyula 1 frt, Bika Simon 50 kr, Kozma József 50 kr, Wallner Ferencz 50 kr, Tarr Lajos 50 kr, Sallay K. 25 kr, N. N. 25 kr. Összesen: 6 frt 50 kr. A nemes szívű adakozók fogadják ez uton is a kör hálás köszönetét.

Nagy-Várad, 1897. december 2-án.

Ifj. Krupka Károly,
alelnök.

Ludvigh Béla,
főjegyző.

A statárium színhelyéről.

Valóságos forradalomra nőtt ki magát az az óriási tüntetés, melyről tegnapi számunkban részletes tudósítást adtunk.

Ausztria-szerte dühöng már a vad küzdelem. A nemzetiségek, a fajok ádáz tusája ez. Nincs vége, nincs csillapodása, nincs vigasztaló reménység, csak borzalom, véres képek és pusztulás. A polgárháboru minden réme feltámadt, hogy végig irtsa az emberek sorait s huzzák, huzzák a halálharangot Ausztria fölött.

A »Reichswehr«, a bécsi hivatalos, a Monarchia legszámottevőbb lapja így festi az állapotokat:

»És amitől féltünk, az bekövetkezett. A forradalom kitört. Oly irtózatossá erőt, hogy nincs toll, amely azt leírja. Hogy mit hoz a jövő, azt ma még senki sem tudja. De akár jobbra dől a dolog, akár balra, nekünk az egyet jelent úgy is: a veszteséget. Az állam és a nép oly sivatagba jutott, amelyből nincs kivezető út. — Vad polgárháboru dühöng, patakzik a vér . . . ennyi a jelen képe . . .«

Ehez mink nem tehetünk semmit; csak közöljük tudósítónk táviratait a tegnapielőtt délutántól a tegnap estig lefolyt borzalmas eseményekről.

A megszállott terek és utcák.

Prága, december 2. (Saját tud. táv.)
Az összes helyőrség kivonult, s megszállta déli 12 órakor a tereket és a főbb utcákat; különösen a Venczel-teret. Itt főleg a dragonyosok foglaltak állást. A német színház előtt a lovasság (huszárok). A gyalogság pedig az utcákat szállta meg. Az összes boltok zárva. A német lakosság eltorlaszolta háza kapuit. Rengeteg tömeg hullámoz az utcákon. Munkások, parasztok, városiak. Hatalmas pörölyökkel, feszítő rudakkal, fejszékkel, kaszákkal és számosan revolverrel fölfegyverkezve.

A fosztogatás.

Ugy 1 óra felé kezdetét vette az általános fosztogatás és rablás. Most már nem nézik, németé, vagy csehé-e a bolt, a ház. Feltörnek minden üzletet. Rabolnak, pusztítanak város-szerte. A tömeget a diákság és munkásságok vezetik, kiknek a esch nők szláv kokardákat tűznek kabátjaikra. Megkezdődik a katonaság és a nép harcza. A munkások vas dorongokkal támadják meg a katonaságot. A katonaság szuronnal és lovas-atakkal próbálja szétverni az óriási tömeget. Hasztalan. Revolverrel

lőnek a katonaságra. Szörnyű a küzdelem. A vér szinte patakzik utcá-szerte.

Este.

Esti 6 óra után tetőpontját érte a rablás, gyujtogatás és a való-ságos vérfürdő. Míg a katonaság egyik utcában szétverte a bős népcsoportot, addig a másik utcában annál vadabbul dühöngenek. Férfiak, asszonyok, gyermekek nyüzsgönek óriási tömegekben az utcákon, cseh nemzeti dalokat énekelve. *Irtanak mindent, a mihez hozzáférnek. Egyes házakat, a honnan a megszorult németek és zsidók forróvízzel öntik le őket, felgyújtják.* A hol összekerülnek a katonasággal, ott vad küzdelem támad. *Egy kávéházból kihurcolják az egész butorzatot, abból máglyát raknak az utca közepén és felgyújtják.* A pusztítás mind borzalmasabb mérveket ölt. *Minden utcasarkon kidobolják, hogy ha békében szét nem oszolnak a tüntetők, statárium lép majd életbe.* A tömeg azzal felel, hogy három rendőrt, kik a kiáltványt hirdetik, a szó szoros értelmében szétszed.

Éjjel.

Vad küzdelem folyik a város minden pontján. A katonaságra a házak ablakaiból lőnek. *Mindenféle tárgyakat, sulyos vasdarabokat dobálnak a katonaság fejére. Ezek belőnek az ablakokon.*

Mindkét részről számos halott és sebesült. A pálinkás boltokból szeszeshordókat gurgitanak elő, tartalmukat az utcákon szerte öntik és meggyújtják. Egész utcák borulnak lángba. Aludni nem mer senki. A város inkább ostromlott várhoz hasonlít, mint máshoz. A küzdelem tetőpontját éri. A környékből egyre özönlenek a tüntetők. Mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy a katonaság nem bír már a néppel.

Hajnalban.

A küzdelem még egyre folyik. A gyalogság több mint 380 izben adott ösztüzet. *Hogy mennyi a halott és hányan sebesültek már eddig meg, azt még csak hozzávetőleg sem tudja senki. A katonaság már kimerült. A nép nem. Mert folyton új, meg új tömegekkel gyarapodik. Városszerte menekül a zsidóság és a németség. Leirhatatlan a borzalmas vérengzés, a mi a reggeli órákban is még mindig egyre dühöng.*

A statárium kihirdetése.

A délelőtti órákban már oly mérveket öltött a vérengzés, hogy a hatóság Bécsbe táviratozott a statárium elrendeléséért. Gautsch miniszterelnök maga válaszolt és elrendelte a statáriumot Prága egész környékére. A távirat délelőtt 11 órakor ért Prágába, hol azonnal mint kiáltványt hirdették ki, hogy mindazok, kiket zavargásban vagy ily alkalommal utcán érnek azonnali halállal lakolnak. Grünne gróf átvette a legfőbb katonai parancsnokságot az egész város fölött.

A statárium kihirdetése után.

A statáriumot délelőtt kifüggesztették az utca sarkokon. A hirdetmény tartalmazza a kormány azon rendeletét, hogy mindazok, kiket csődülésem, rabláson rajta érnek, rögtön agyonlövetnek, — s hogy Grünne Károly gróf hadtestparancsnok Prága katonai diktátora lett, teljhatalommal, s hogy ő Felsője jóváhagyásával a prágai helyőrséget 7 zászlóaljjal megerősítették. A tömeg a kiáltványra és a rendőrség felszólítására szitkokkal felel és revolver lövésekkel. Rendőrség hasonlóan lő.

Sok halott, s vagy 2 és fél ezer sebesült. A tömeg nem hátrál, megrohanja a rendőrséget és szétveri azok tömegét. 12 órakor újra lángba borul több utca. Ekkor a katonaság életbe lépteti a statáriumot. Katonaság sortűzzel irtja a tömeget, azok visszalőnek, — egy dragonyos tiszt és sok katona golyótól találva, összerogy. Az ádáz küzdelem még egyre folyik.

Pilsenben.

Itt és a szomszédos *Kralwe Vinchradyan* szintén véres összeütközések voltak a tüntetők és a rendőrség között. *A tömeg botokkal, késekkel, kövekkel és revolverekkel fölfegyverkezve megtámadta a rendőröket. Amott 19, emitt 32 embert lőttek agyon a rendőrök. Egész Csehország lázong.*

REGÉNY-CSARNOK.

KARMELA.

(Ford.: Gusztáv.)

Gábriel kinyitotta ablakait s önkénytelenül is visszalépett, el volt bájolva attól, a mit látott. Gyönyörű este volt. A hold egészen bevilágította a kis szigetet, kint nagyon gyenge szellő fujdogált: a házak tetői mintha belettek volna ezüstözve, a puszták utak, a tenger partja, minden jól látszott, a tenger apró hullámokat hányt, s úgy tűnt fel, hogy hajjai közelebb közelebb hozzák Szicília hegyeit.

Kimondhatatlan vágy dult Gábriel lelkében e csendes gyönyörű kép szemlélésénél.

— Vajjon visszatér-e a béke szívembe? szölt magában. — A szív pedig hevesen dobogott. Kihajolt az ablakon, Karmela ott ült szokott helyén.

— Karmela!

— Igen drágám! Itt vagyok!

— Mit vársz itt?

— Mit várok? Ej! hát azt, hogy felviszel magadhoz, vagy talán ma este nem mehetek be hozzád?

— Jöjj nyitom az ajtót!

Karmela felugrott és örömben tapsolt. Gabriel fogta a gyertyát, lement a lépcsőn, kinyitotta az ajtót. Karmela besurrant, kivette a gyertyát Gabriel kezéből, majd megfogta karját s gyorsan ment vele felfelé, miközben halk hangon olyan gondosan mondá:

— Jöjj, jöjj édes kis aranyom! Jöjj add ide a kezéd kis Karmeládnak, felvezet téged. Mikor felértek Gabriel kivette a gyertyát kezéből széket tett Karmela számára úgy, hogy a gyertya világa a lány arcára esett s leült vele szembe. Aztán szent türelemmel kezdte szomorú kísérleteit, hogy abban a szegény fejécskében az értelemnek legalább kis világát, csak egy kis emlékeztést ébresszen. Ezerszer is kísérletezett, újból előről kezdte mindenkor tovább haladt, új dolgokat talált ki a szerető szív találékonyságával, saját lelkét öröm, fájdalom, majd kétségbeesés közt iparkodott a leánnyal megértetni — — hiába! Az csak mereven nézett rá, mintha figyelt volna szavai-

ra, mikor azon — mi bajod kedvesem? Úgy fáj nekem!

Azt tartják s a tudomány nem mond el, hogy valamely külső esemény következtében megzavarodni hasonló külső cselekmény által, csak a körülményeknek azokkal, melyek a bajt okozták, meg kell egyezniük s a beteg előtt kell ugyanígy lefolyniok. Nem tagadhatod, hogy a szigetéről való elutazásodnak kellett lennie az oknak, melyre a leány betegsége visszavezethető.

Megtudtam, hogy elutazásod estélyén egy kis ünnepélyt adtál, melyen a polgármester s az itt lakók közül még sokan jelen voltak. A meghívottak közül senki sem emlékszik annyira az egyes körülményekre, mint a menyinyire nekem szükségem volna rá! Karmelának is jelen kellett lennie. Most tehát az örök irgalmasság szent nevére kérék, a mennyire csak lehetséges közölj velem mindent, mi azon az estén történt, sőt a mi megelőzte, vagy követte azt is, mindezeket fel fogom használni, neked pedig bajtárs! Örökre hálás leszek! Szíved nemes érzelmekre hivatkozom, bizalommal fordultam hozzád, mint jó bajtárhoz s előre is köszönve szívességed, maradok híved

Monaldi Gábriel.

— Nos mit szólsz hozzá? — kérde Gábriel, midőn az orvos visszaadta a levelet.

— Azt, hogy ördög fiók vagy! — kiáltott az s teljes meglepődéssel dörzsölte kezét. — Azt, hogy benned igazi lélek orvos veszett el! Mily kár, hogy csak egynek lehetsz hasznára! De hogy komolyan beszéljünk: azt hiszed, hogy ő válaszolni fog?

— Arról nem kételkedem!
— S neve? — lakása?
— A polgármester mindent tud!
— Bravó! Szerencse fel! A ki mer az nyeri! Chi dura, la vince!

A felelet Gábriel kívánsága szerint volt, világos, tejjes, egy szó fölösleges sem volt benne, mely áradozott volna a részvét vagy szánalm hangján a leány szomorú sorsa felett. Mégis az a pontosság, melylyel a választ író a bucsu estély minden körülményeit leírta, arra mutatott, hogy mindenre jól emlékszik s a dolog nem volt közömbös előtte. A levelet oly röviden zárta, mint kezdte: »Ejjel egy órákor hagyta el a hajó a szigetet. Udvozllet N. N.«

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Gautsch és az ellenzék.

Bécs, december 2. (Saj. tud. táv.) Mivel a jobboldal nem tudott egyezsége lépni, a baloldallal kísérlette meg az új miniszterelnök az egyezséget. Hír szerint a német liberálisokkal, Luegerekkal, a német néppárttal és a lengyel klub több tagjával ez sikerült is neki. A mondotaknak összesen 216 szavazatuk van.

A Dreyfus ügy vége.

Budapest, decz. 2. (Saját tud. táv.) Az Echo de Paris szerint Pellieux ma be adta jelentését Saussicznek, mely szerint a Dreyfus ügy revidálása felesleges; s éppen ezért az Esterházy ellenében megindított vizsgálat beszüntetendő Figaro és Quorere élesen támadja meg Pellieux felületes vizsgálatát.

A statárium.

Bécs, december 2. (Saját tud. táv.) Az új folyamán érkezett azon hír folytán, hogy Prágában és külvárosában a személy- és vagyonbiztonság komoly veszélyben forog, a miniszterelnök, mint a belügyminiszterium vezetője, egyetértve az igazságügyi miniszterrel, a minisztertanács egyhangulag hozott határozata alapján,

elrendelte a statáriumot Prágában és Karolinenthal, Ziskow, Weinberge és Smichow kerületekben, a büntető eljárás 430. §-ának alkalmazásával és a nyilvános erőszakosság büntetéként az osztrák állami alaptörvény 85. §-ában meghatározott minősítése szerint. A rend és biztonság fenntartására szükséges katonai intézkedések megtörténtek.

Egy nagyváradi leány eltűnése.

Budapest decz. 1. (Saj. tud. táv.) Brenner Anna, egy nagyváradi születésű gyógyszerész 16 éves szép leánya Sip-utcai lakásáról ma hajnalban eltűnt Alkalmasínt megszóktették.

Saussier rehabilitálása.

Budapest, decz. 2. (Saját tud. táv.) A Havas ügynökség jelenti, hogy a »Figaro«-ban közölt interwiew Zola nyilatkozatal alapján oly véleményt tulajdonít Saussier tábornoknak, amelyet ez soha nem hangoztatott. A katonai törvénykezés főnökének és Páris kormányzójának első kötelessége a föltétlen tisztelet oly per iránt, amelyet már ítélettel elintéztek.

A prágai zavarokhoz.

Prága, december 2. (Saját tud. táv.) A »Politik« a főváros összes politikailag komoly köreihez apellál, miután a zavarok most már oly néposztálytól indulnak ki, amelynek a haza, a nemzetiség és minden egyéb közönyös. A jó érzelmű körök nem adhatják magukat eszüközül arra, hogy a rend, a vagyoni és személyi biztonság alapjait szétrombolják és hogy Prága a romboló mozgalmak színhelyévé legyen. A lap ennél fogva felhívja Prága minden hazafias férfait, ifjait, nyilvános testületeit és polgárait, hogy vessenek gátat és akadályozzák meg a mozgalmat, amely nemcsak a hazára és a cseh fővárosra, hanem a cseh nemzet politikai törekvéseire is végzetessé lehet.

Kréta leendő kormányzója.

Budapest, decz. 2. (Saját tud. táv.) A »Times« jelenti Konstantinápolyból tegnapi napról. A nagykövetek tegnapi konferenciáján az orosz nagykövet három jelöltet hozott javaslatba a krétai kormányzóságra. Kettő ezek közül előkelő családból való törökországi görög, a harmadik montenegrói és távoli rokona a fejedelmi családnak. A nagykövetek ma a két görög kandidátust visszautasították és elhatározták, hogy a montenegrói jelöltséget fontolóra veszik.

Montevideoi merénylet.

Budapest, decz. 2. (Saj. tud. táv.) A »Times« jelenti Montevideóból: Egy volt rendőr Cuestas elnököt ma délután le akarta szurni, de megakadályozták ebben. A városban minden csendes.

Jumau-i expedíció

Budapest, decz. 2. (Saj. tud. táv.) A »Times« jelenti Hongkongból: Tonkingban 3 tisztből és 2 állami mérnökből francia bizottságot alakítanak, amely tudományos utazást tesz Jumauban. Az utazás egyik fő célja a Jumau felé tervezett út előmunkálatai. Az expedíció hét évig lesz uton.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági muzeum, mely a történelem csarnok helyiségeiben ez év őszén megnyílt, egyike a főváros legtanulságosabb látnivalójának. A vidékről bejövő gazdák legjobbjai kötelességüknek tartják addig el nem utazni, míg az érdekes gyűjteményt meg nem tekintették. A kiállított tárgyak egyes szakmák szerint és egymást kiegészítő gyűjteményekben van csoportosítva. A renaissance épületben a statisztika, a czukorgyártás, a szeszipar, a gazdaságtörténet, az épületek, a gépek és eszközök, a vízépítészet, a háziipar és a kincstári birtokok érdekesebb tárgyai foglalnak helyet. míg a vajda-hunyadvári épületben a vadászat, az állattenyésztés, a halászat, a növénytermelés, a kertészet és a baromtenyésztés talált a elhelyezést.

A gazdasági muzeumot Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter, az országos magyar gazdasági egyesület előterjesztése következtében létesítette. A rendezési munkából a miniszteri tisztviselőkön kívül Paikert Alajos és Szilassy Zoltán gazdasági egyesületi tisztviselőknek is nagy rész jutott. A muzeum fennállása tiz évre van biztosítva, a mennyiben a főváros az épületeket tiz évig terjedő időre engedte át. Tiz év alatt remélhetőleg elkészül az állandó muzeum épülete.

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

	Budapest, decz. 2.
Buza tavaszra	12.02
Tengeri	5.52
decemberre	4.93
Rozs őszre	8.75
Zab őszre	6.50

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge. Budapest, decz. 2.

Osztrák hitel	354.80
Magyar hitel	386.75
Allamvasut	337.25
Déli vasut	79.50
Rimamurányi	249.75
Magyar jelzálog	279.75
Magyar leszállító	251.25
Villamos vasut	285.50
Salgótarjáni	615.—
Iparbank	101.50
Budapest közuti	385.—
Kereskedelmi bank	1444.—

Bécs, december 2.

Az irányzat csendes.	
Osztr. hitel	355.50
Magyar hitel	388.50
Allamvasut	336.25

Hivatalos árfolyamok

Budapesti érem- és ércműhelyek 1897. december 2-án

Magyar aranyárak 4%	122.10
Magyar aranyárak 4%	99.95
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.75
Magyar kőszeti kölcsön 1870-80	120.50
Mag. a. kölcsönmentes kölcsön 4%	98.—
Időre éri jog megváltási kölcsön	101.—
Horvát szlovén földművelésügyi kölcsön	98.—
Magyar nyereségy-sorsjegyek kölcsön	153.—
Lizza- és szegedi sorsjegyek kölcsön	139.—
Osztrák járadék papírban	102.25
Osztrák járadék ezüstben	102.25
Osztrák járadék aranyban	123.—
Oz. ak. korona járadék	102.—
1860. osztrák államsorsjegyek	143.25
Osztrák magyar bankosorsjegyek	917.—
Osztrák hitelbank részvény	387.50
Osztrák hitelintézet részvény	355.60
Paris vista	338.50
20 márkás arany	953.—
Német birod. lmi márká	58.90
London vista	120.—
Paris vista	47.65
20 márkás arany	11.78

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1897-1898.

Az igen tisztelt vevőközönség szives tudomására hozom, hogy vásárlási utamból visszatérve raktáram a legujabb kész **női- és gyermek-felöltőkkel** valamint **színes** és **fekete** ruhaszövetekkel dusan van felszerelve és hogy azokat

feltűnő olcsó árban **árusítom.**

Tisztelettel

FLEGMAN ÁRMIN

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

224-43-50

Aurora legujabb gallérformájú őszi felöltő	—	6 frttól kezdve.
Niobe közönséges őszi gallér	— — —	1 frttól „
Dora jó őszi kabát	— — —	4 frttól „
Jambó finom posztó télkabát szövet bélés	—	9 frttól „
Krull jó bolyhos télkabát szövet bélés	—	6.25 „
Corsó lelegegánsabb télkabát szövet bélés	—	11 frttól „
Carla gyönyörű szőrme gallér	— — —	9.50 „
Carla hosszú szőrme gallér	— — —	18 frttól „
Brünn jó őszi szövet duplaszéles	— — —	22 krtól „
Trylbi legujabb 120 széles divatszövet	—	65 krtól „
Jászay kitűnő 120 széles női posztók	—	70 krtól „
Házi vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	6.85 kr
Creas vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	4.40 kr
Junó vászon mindenrealkalmas 1 vég	—	2.70 kr
Polgár vászon legjobbami létezik lepedő és láb- valónak való $\frac{9}{8}$ széles egy vég 30 rőf	—	5.90 kr

Szőnyeg, paplan, matrác, függöny, berliner kendők, posztó kendők, női és férfi kész fehérneműk, **verseny nélküli olcsó árban.**

➡ **Mérték utáni szövetruhák már 15 frttól kezdve.** ➡